

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jus Canonicum Practice Explicatum, Seu Decisiones Casuum

Ad Singulos Decretalium Gregorii Papæ IX. Titulos, & ad consuetum
Referendi modum accommodatæ. Opus Novum

Complectens alteram Decretalium medietatem, videlicet nonaginta duos
Titulos, à Titulo XX. libri III. de Feudis usque ad finem

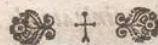
Pichler, Vitus

Ingolstadii, 1734

Decisio CXXXVIII. De Spadone seu Evnuco, qui duxit uxorem, & diu ei
convixit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62204)

TITULUS XV.

De Frigidis & Maleficiatis.

DECISIO CXXXVIII.

De Spadone seu Evnucho, qui duxit
Uxorem, & diu in Matrimonio
perstitit.

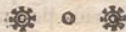
SPECIES FACTI.

L Eodegarius, cui in pueritia
uterque testiculûs, forui-
to casu contusus, & à Chi-
rurgo fuit exsectus, in vi-
rili ætate Matrimonium contraxit
cum Dorothea, vitiò corporis sui
altùm dissimulatò. Cohabitârunt
pluribus annis usi constanter Ma-
trimoniò, sed absque prole, cum
in ejusmodi eviratis & spadonibus
non generetur semen verum &
prolificum juxta communem Me-
dicorum sententiam, licet emitte-
re in congressu possint materiam
semini haud multùm dissimilem.
Accidit tamen, ut post plurimum an-
norum

norum lapsum audiret, Matrimonia ab iis, qui utroque carent testiculo, valide non contrahi. Quapropter in magnas conscientiae angustias coniectus, ut eam tranquilaret, virum, quem credebatur harum rerum peritum probum & prudentem esse, consuluit. 1. An suum Matrimonium revera sit invalidum? & si hoc, 2. An non

per dispensationem juvari, vel alio modo sibi consuli possit, cum sine scandalo & maxima sua & pariter difficultate illud dissolvi nequeat?

QUÆSTIO I.

An Matrimonium Leodegarii Spadonis invalidum sit?

Pro valido habent Glossa in c. bi, qui, 1. auf. 32. q. 7. Anchor. Alci. Barthol. Socinus, Angel. Tabiena, Gutierrez &c. apud Sanch. l. 6. de Matrim. d. 92. n. 15. Nituntur hinc rationibus. 1. Auctoritate Scripturae Sacrae; nam Gen. 37. Putiphar vocatur eunuchus Pharaonis, & tamen genuit filiam, quam duxit Joseph: ergo eunuchi non sunt incapaces generandi, consequenter nec Matrimonii contrahendi. 2. Si non essent capaces generandi, tunc ideo, quia carent testiculis ad generandum necessariis: sed isti non sunt necessarii ad generandum, ut patet in animalibus, v. g. piscibus, serpentibus &c. & Aristoteles l. 1. de generat. animal. c. 4. idem testatur: ergo. 3. Et si essent incapaces generandi, tamen, modo sint capaces coeundi cum foemina, uti noster Leodegarius, sunt apti ad contrahendum Matrimonium; quia sic obtinetur finis saltem secundarius Matrimonii, scilicet remedium concupiscentiae; nam & viri & mulieris concupiscentiae satisfit per congressum: nec requiritur, ut obtineatur finis primarius Matrimonii, nempe generatio prolis ad valorem Matrimonii. Si quidem 4. communis est doctrina, quod impotentia generandi non sit im-

pe-

pedimentum dirimens Matrimonii, ut patet in senibus, & sterilibus, quorum Matrimonia, licet generare nequeant, ab Ecclesia ipsa habentur pro validis, sed solum impotentia coeundi, seu copulam carnalem exercendi, est impedimentum; atqui Leodegarius potentiam coeundi non caret: ergo. §. Saltem eatenus validè contrahunt Spadones Matrimonium, quatenus eligunt Matrimonium ad castè vivendum, ut docet Basil. Pontius, cujus sententiam Diana p. 4. tr. 4. resol. 75. defendit, & probabilem vocat: sed Leodegarius Matrimonium elegisse censendus est, & adhuc eligere potest ad castè vivendum, scilicet ad castitatem conjugalem servandam, & ad vitanda alia carnis vitia; nam castitas dividitur in conjugalem & virginalem.

Sed cum communi S. Thomæ & aliorum tum Theologorum tum Jurisperitorum, antiquorum & recentiorum, & forsan hodie certa sententia omnino sentiendum, quòd Matrimonia Eunuchorum, utroque testiculo carentium, consequenter & nostri Leodegarii, invalida sint. Fundamentum hujus resolutionis primum sumitur ex Jure Naturali, quod ad Matrimonii valorem, utpote à Natura & Deo ordinati ad propagandum genus humanum per generationem, quæ juxta omnes Medicos, & alios D. D. plerosque non fit sine vero se-

mine, de se prolifico, requirit copulam carnalem talem, quæ ex se & per se apta est ad generandum; sed Spadones utroque testiculo carentes nequeunt exercere talem copulam, quia non habent verum semen & de se prolificum, ut non solum docent, & ex doctrina Galeni & Hippocratis optime probant Medici cum Nicolao Florentino de Membr. Naturalib. serm. 6. tr. 1. c. 3. ad fin. sed etiam ipse Aristoteles in Problematis sect. 11. probl. 6. ubi Spadones vocat Seminis expertes. Fundamentum secundum petitur ex Motu Proprio Sixti V. edito anno 1587. & ad Nuntium Apostolicum directo, ubi sic decidit: *Commissarius fraternitati tuæ, & mandamus, ut conjugia per dictos, & alios quoscunque eunuchos & spadones, utroque teste carentes, cum quibuslibet mulieribus, defectum prædictum sive ignorantibus sive scientibus, contrahi prohibeas: eosque ad Matrimonia contrahenda NB. inhabiles auctoritate nostra declares: & tam locorum Ordinariis, ne hujusmodi conjunctiones de cætero fieri quoquo modo permittant, interdicas: quàm eos etiam, qui sic defecto contraxerint, separari cures, & Matrimonia ipsa, sic defecto contracta, NB. nulla, irrita, & invalida esse decernas.* Sed objicies, hoc Breve Sixtini, vel Motu Proprio Sixti V. in Germania non esse promulgatum, & usu receptum: ergo inde nihil probatur contra Leodegarium. §. 1. Usu receptum esse, vix am.

ambigi posse, cum Germani Scriptores, qui post dictum Breve scripserunt in Germania, uti Tannerus *no. 4. disp. 8. q. 4. dub. 8. n. 133.* Laym. *l. 5. Theol. Moral. tr. 10. p. 4. c. 11.* Dicaltillo, Conink, Busenbaum &c. ex hoc Breve probant nullitatem hujusmodi Matrimoniorum, quorum Auctorum doctrinam passim sequuntur in Scholis Theologi, item Confessarii & Parochi Germaniz. & hæc observantia supplet, vel æquivaleret promulgationi, si in Germania non sit facta debitorum modo. *§. 2.* Sixtus V. non tulit novam legem quæ requirat promulgationem, sed Jus antiquum & Naturale declaravit, ut constat tum ex illis verbis, *authoritate nostra declares*, tum ex eo, quod irritaverit, seu pro nullis declaraverit Matrimonia, ab hujusmodi hominibus jam contracta; quod in nullius potestate Pontificis est, quia Matrimonia semel valide contracta & consummata dissolvi nequeunt ulla authoritate humana, uti docetur *ad Titulum de Divor. iij.*

Opposita parùm vel nihil faciunt. *Primum* quidem, quia in SS. Litteris per illum Evnuchum intelligitur Minister Regis, non verè dictus spado, sicut *Gen. 40.* pincerna & pisttor Regis appellantur evnuchi. *Pereira in Genes. c. 17. d. 19.* cum Cajetano, Abulensi, & aliis. *Secundum*, quia negatur *Min.* vel distinguitur: testiculi non sunt neces-

sarii ad generandum in animalibus imperfectis, quæ illis carent, quibus à multis DD. accensentur pisces. *C. Min.* in perfectis, quæ inter maximè est homo. *N. Min.* Aristoteles intelligendus ibi est de animalibus imperfectis. *Tertium*, quia negatur *Ma.* nam nec finis secundarius obtinetur per copulam quamcunque, sed per copulam suapte natura & de se aptam ad generationem, qualis non est, ubi deficit verum semen; quamvis enim contingere possit, ut spadones apti sint ad coeundum, tamen verum semen non habent: cujusmodi coitus non est finis secundarius Matrimonij, vel, si diceretur esse talis, non sufficeret ad valorem Matrimonij. Senes & steriles, quamvis destituti sint semine fecundo, sufficiente ad generationem, quod per accidens est, tamen ex communi sensu habent verum semen, quod est ejusdem rationis cum semine fecundo, etsi per accidens non sit fecundum, & ipsi non generent. *Quartum* ruit ex primùm dictis, quia non qualiscunque potentia coeundi facit habiles ad Matrimonium, sed potentia coeundi tali modo, ut verum semen emitatur, & immittatur in vas scemineum. *Quintum*, quia rursus negatur *Ma.* Basil. Pontius loquitur de volente castè vivere, & contrahente cum intentione copulam non exercendi; quam tamen exercuit, & exercere porro vult Leodegarius

noffer : ergo Pontius ipsi non patrocinaur, consequenter nec Diana, ipsum allegans, cum sit censendus loqui juxta mentem Pontij, cujus sententiam judicat probabilem, quamvis ea à plerisque aliis habeatur pro improbabili. Castitas conjugalis est improprie talis, quæ ordinariè non venit sub voce *Castitatis*. Si Leodegarius cum sua Dorothea post Matrimonium jam contractum, sine scandalo non dissolvendum, velit

castè, h. e. sine copula, in qua non verum semen, sed humorem duntaxat aqueum, aliquo modo similem semini, emittere potest, vivere instar fratris & sororis, secundum SS. Canones ipsi permitti potest, c. 4. c. 5. h. t. Ex quibus etiam resolvitur

QUÆSTIO II.

An Dispensatione, vel alio modo juri vari possit Leodegarius?

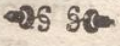
ꝛ. **B** Reviter 1. non dispensatione; vel enim, uti satis jam probatum est, Leodegarius est inhabilis ad Matrimonium? & tunc nec Papa dispensare cum ipso potest, cum sit inhabilitas & impedimentum Juris Naturalis: vel non est inhabilis? & rursus dispensatio locum non habet. ꝛ. 2. nec juri vari potest titulo & jure possessionis, quod obtinuisse sibi forte videtur per plurium annorum curriculum, quibus constanter suo mo-

dò usus est Matrimonio per tactus & copulam carnalem. Quamvis enim usus rei bona fide acquisita ac possessa permitti generaliter soleat tum à Jure tum à DD. si ille usus fundetur in sententia non improbabili; cum in dubio melior sit conditio possidentis; in hoc tamen casu non fundatur usus & possessio in sententia probabili, eò quòd post Sixti V. declarationem meò judicio certum jam sit, Matrimonia Spadonum utroque testiculo carentium esse in-

valida. **R. 3.** nec patrocinator
 Leodegario sententia Pontii & Dianæ,
 partim quia planè est impro-
 babilis,urpote Matrimonium habens
 pro valido, quod ad fervendam ca-
 ritatem conjugalem contrahitur
 non solum à spadone, sed etiam à
 quolibet impotente ad copulam de-
 se aptam ad generandum; nunquid
 enim ex hoc sequeretur, cum dicta
 intentione validum contrahi Matrimo-
 nium à laborantibus alio im-
 pedimento Matrimonii dirimente,
 v. g. cognationis, affinitatis, publi-
 ce honestatis &c. quis autem hoc
 dicere audeat, quis ferat? partim quia
 ipsi Pontius & Diana aperte negant,
 talibus conjugibus, juxta suam opi-
 nionem valide conjunctis, concessos
 esse actus Matrimoniales, ac im-
 pudicos: quid igitur ab his auctori-
 bus pro se auxiliij obtinet Leodega-
 rius, qui vult pergere in actibus Ma-
 trimonialibus? **R. 4.** Si tamen
 Leodegarius cum sua Dorothea, in

id consentiente, velit commorari &
 cohabitare instar fratris & sororis
 ad vitandum scandalum, quod ex
 separatione sequeretur, cum eorum
 Matrimonium publicè habeatur pro
 valido, id ipsi permillum est. **4.**
& 5. ult. modò absit periculum in-
 continentis, tactuum, & delecta-
 tionum venerarum. Sed hoc non
 esset permittendum, si nullitas Ma-
 trimonii publicè constaret; nec à
 Judice, qui tale Matrimonium de-
 claravit esse nullum, talem cohabi-
 tationem censeo indulgendam, quia
 moraliter vix aberit periculum in-
 continentis &c. in his personis, in-
 ter quas tam arcta & diuturna
 jam fuit consuetu-
 do.

lii 3

TL